

Жадан Т. А., к.е.н., старший викладач,
*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

ПОДАТКОВИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КРЕДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ОЛІЙНО-ЖИРОВОЇ ГАЛУЗІ

Інноваційна діяльність суб'єктів господарювання олійно-жирової галузі є важливим чинником підвищення конкурентоспроможності олійно-жирової продукції на внутрішньому і світовому ринках. Проте, стримуючими факторами впровадження інноваційних технологій і ресурсозберігаючого обладнання, раціонального використання вторинних ресурсів і відходів виробництва в олійно-жировій галузі на сьогодні залишаються обмеженість власних та неможливість залучення зовнішніх фінансових ресурсів через високу вартість кредитних коштів на реалізацію інноваційних проектів. Вирішення зазначених проблем розвитку олійно-жирової галузі потребує пошуку дієвих інструментів її державної підтримки, зокрема, податкових.

Аналіз наукової літератури [1-6] засвідчив, що в економічно розвинутих країнах світу одним з найперспективніших в переліку податкових пільг та стимулів у сфері інновацій є податковий інвестиційний кредит, який орієнтований на підтримку активності суб'єктів господарювання в області здійснення наукових досліджень, дослідно-конструкторських робіт та реінвестування отриманого прибутку в інноваційні проекти.

Податковий інвестиційний кредит представляє собою відстрочку сплати податку на прибуток, при якій суб'єктам господарювання олійно-жирової

галузі з метою збільшення їх фінансових ресурсів для реалізації інноваційних програм надається можливість протягом визначеного терміну і в певних межах зменшувати свої платежі з податку на прибуток з наступною поетапною сплатою суми кредиту і нарахованих відсотків.

Податковий інвестиційний кредит може бути наданий виключно юридичній особі – платнику податку на прибуток. Суб'єкт господарювання олійно-жирової галузі, який отримав податковий інвестиційний кредит, може зменшувати власні платежі з податку на прибуток упродовж терміну дії договору про податковий інвестиційний кредит. Зменшення здійснюється по кожному платежу з податку на прибуток за кожний звітний період до того часу, поки сума, не сплачена платником податків в результаті всіх таких зменшень (накопичена сума кредиту), не дорівнюватиме сумі кредиту, передбаченої відповідним договором. Конкретний порядок зменшення платежів з податку на прибуток повинен визначатися у такому договорі.

Слід відзначити, що суб'єкт господарювання олійно-жирової галузі не має права знижувати такі платежі нескінченно. Державою повинні бути встановлені граничні межі, наприклад, у розмірі 50% від загальної суми податку на прибуток, яка сплачується в звичайних умовах.

Також для податкового інвестиційного кредиту повинні бути передбачені і часові рамки, традиційні для інвестиційного кредитування, – від одного року до п'яти років. Як правило цього часу достатньо для вирішення фінансових проблем організації.

Наступною важливою рисою податкового інвестиційного кредиту є обов'язкове нарахування відсотків на суму наданого кредиту. Так, наприклад, п. 6 абз. 3 ст. 67 Податкового кодексу Російської Федерації проценти на суму такого кредиту встановлені в розмірі не менше 1/2 і не більше 3/4 ставки рефінансування ЦБ РФ.

Надання податкового інвестиційного кредиту суб'єктам господарювання олійно-жирової галузі доцільно здійснювати під інноваційні програми, які спрямовані на:

- технічне переозброєння виробництва з метою підвищення його техніко-економічних показників та конкурентоспроможності олійно-жирової продукції на світовому ринку;

- впровадження нових або вдосконалення існуючих технологій поглибленої переробки олійної сировини та утилізації відходів олійно-жирового виробництва, що дозволить скоротити втрати рослинної олії при її виробництві, знизити енергоспоживання, підвищити рентабельність виробництва та зменшити негативний вплив на навколишнє природне середовище.

Ключовими умовами отримання інвестиційного податкового кредиту суб'єктами господарювання олійно-жирової галузі мають бути:

- 1) стабільний фінансовий стан позичальника, який характеризується наявністю прибутку, з якого утримується податок на прибуток;

- 2) інвестиційна спрямованість використання власних фінансових ресурсів інвестора (як правило не менше 50%);

3) реалізація інноваційного проекту має забезпечити підвищення ефективності виробництва, збільшення розміру прибутку та відрахувань з податку на прибуток до бюджету як джерела погашення інвестиційного податкового кредиту;

4) строк окупності запозичених коштів через інвестиційний податковий кредит (тобто їх повернення до бюджету у вигляді додаткових надходжень з податку на прибуток) не повинний перевищувати визначений термін, наприклад, п'ять років після реалізації інноваційного проекту.

Дотримання цих умов дозволить знизити ризики кредитора (держави) щодо ефективності використання інвестиційних ресурсів.

Отже податковий інвестиційний кредит не потребує додаткових кредитних ресурсів, оскільки в ньому використовується частина податку на прибуток, яка повинна відраховуватися до бюджету. Саме тому його запровадження заохочуватиме суб'єктів господарювання олійно-жирової галузі до підвищення прибутковості й ефективності своєї діяльності. А держава, надаючи суб'єктам господарювання олійно-жирової галузі відстрочку зі сплати податку на прибуток, у майбутньому може очікувати на збільшення податкових надходжень через загальне зростання прибутку внаслідок реалізації інноваційного проекту.

Література:

1. Бабич Л. М. Інвестиційний податковий кредит як інструмент регулювання інвестиційних процесів / Л. М. Бабич, А. О. Кузнецова // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 9. – С. 226-231.
2. Луніна І. О. Бюджетно-податкове стимулювання інноваційної діяльності в Україні / І. О. Луніна, О. С. Білоусова, О. О. Булана // Економіка і прогнозування. – 2016. – № 1. – С. 41-56.
3. Майорова Т. В. Інвестиційний податковий кредит як непрямий метод фінансування інноваційної діяльності / Т. В. Майорова // Економіка та держава. – 2015. – № 2. – С. 31-34.
4. Рюмина Ю. А. Зарубежный опыт налогового стимулирования инновационной деятельности / Ю. А. Рюмина // Вестник Томского государственного университета. Экономика. – 2012. – № 3(19). – С. 80-85.
5. Тарасова І. І. Інвестиційна політика в АПК України: перспективи розвитку на основі зарубіжного досвіду / І. І. Тарасова, М. М. Завертана, К. І. Майборода // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2015. – № 1. – С. 160-164.
6. Чуприна О. О. Джерела та обсяги інвестицій в інтелектуальний капітал підприємств України / О. О. Чуприна // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Економічна теорія та право. – Харків, 2014. – № 4. – С. 69-80.